

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ČETVRTI ODJEL

**PREDMET VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA protiv BOSNE I
HERCEGOVINE**

(Aplikacija br. 40694/13)

PRESUDA

STRASBOURG

05.06.2018. godine

Ova presuda je konačna, ali su u njoj moguće uredničke izmjene.

U predmetu Vrhbosanska nadbiskupija protiv Bosne i Hercegovine,
Evropski sud za ljudska prava (Četvrti odjel), zasijedajući kao Odbor u
slijedećem sastavu:

Carlo Ranzoni, *predsjednik,*

Faris Vehabović,

Péter Paczolay, *sudije,*

i Andrea Tamietti, *zamjenik registrara Odjela,*

nakon vijećanja na sjednici zatvorenoj za javnost dana 15.05.2018. godine,
donio je slijedeću presudu koja je usvojena navedenog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovom predmetu pokrenut je na osnovu aplikacije protiv Bosne i Hercegovine (br. 40694/13) koju je prema članu 34. Konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda („Konvencija“) Sudu podnijela Vrhbosanska nadbiskupija („aplikant“), dana 16.05.2013. godine.

2. Aplikanta je zastupala advokatska kancelarija Petrušić & Co iz Zenice. Vladu Bosne i Hercegovine („vlada“) zastupala je njena zastupnica, gđa B. Skalonjić.

3. Dana 28.03.2017. godine vladi su dostavljene pritužbe prema članu 6. i članu 1. Protokola br. 1, dok je preostali dio aplikacije proglašen nedopuštenim prema pravilu 54. stav 3. Pravila Suda.

ČINJENICE

OKOLNOSTI SLUČAJA

4. Aplikant je rimokatolička zajednica u Bosni i Hercegovini, sa sjedištem u Sarajevu.

5. Odlukom od 09.05.2003. godine, koja je postala konačna i obavezujuća dana 04.09.2003. godine, Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu („Dom“) utvrdio je da je Federacija Bosne i Hercegovine (entitet Bosne i Hercegovine) diskriminirala aplikanta u uživanju prava na slobodu vjeroispovijesti iz člana 9. Konvencije. Kako bi se otklonila povreda prava u toj situaciji, Federaciji Bosne i Hercegovine je naređeno da osigura izmiještanje državnih škola smještenih u zgradi Nadbiskupske gimnazije u Travniku, te da aplikanta vrati u posjed zgrade u roku od jedne godine. Dom je odbio zahtjev aplikanta za naknadu materijalne i nematerijalne štete.

6. Sporazumom od 21.05.2004. godine Federacija Bosne i Hercegovine se obavezala da će aplikanta vratiti u posjed spornih prostorija do 01.07.2006. godine. Ubrzo nakon toga, Općinsko vijeće Travnik je usvojilo

odluke u cilju izvršenja, a također, jedna od državnih škola je iseljena iz navedenih prostorija.

7. Dana 23.06.2010. godine Općinsko vijeće Travnik donijelo je rješenje o izvršenju. Dana 5.10.2011. godine Kantonalni sud u Travniku poništio je to rješenje i vratio predmet na ponovno razmatranje. Dana 17.10.2011. godine Općinski sud u Travniku je utvrdio da nema nadležnost za rješavanje tog slučaja. Dana 16.05.2012. godine Kantonalni sud u Travniku poništio je to rješenje i vratio predmet na ponovno razmatranje. Dana 03.07.2012. godine Općinski sud u Travniku je utvrdio da odluke Doma ne podliježu izvršnom postupku. Dana 12.07.2012. godine aplikant se žalio na to rješenje. Na dan kada je Sud zaprimio posljednju informaciju (28.08.2017. godine), Kantonalni sud u Travniku još nije donio odluku s tim u vezi.

8. Dana 30.10.2012. godine, Ustavni sud Bosne i Hercegovine utvrdio je da Federacija Bosne i Hercegovine još nije u potpunosti izvršila odluku od 09.05.2003. godine.

9. Dana 17.02.2017. godine aplikant je pokrenuo parnični postupak protiv državne škole koja je ostala u njegovim prostorijama, zahtijevajući njeno izmiještanje, kao i naknadu štete zbog korištenja prostorija u periodu od 01.02.2014. do 01.06.2017. godine.

10. Dana 14.07.2017. godine Općinski sud u Travniku donio je presudu u korist aplikanta kojom je u potpunosti prihvatio njegove zahtjeve konačno postavljene u toku postupka, odnosno 270.360 konvertibilnih maraka (KM)¹ za naknadu materijalne štete, te 6.713 KM na ime troškova i izdataka. Općinski sud je također naredio tuženoj strani da oslobodi prostorije aplikanta u roku od 30 dana od dana prijema presude. Dana 20.12.2017. godine Kantonalni sud u Novom Travniku potvrdio je presudu prvostepenog suda. U vrijeme posljednje informacije kojom Sud raspolaže (20.02.2018. godine), Srednjobosanski Kanton je podnio Vrhovnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine zahtjev za reviziju pravosnažne presude u tom postupku. Također, državna škola, po svemu sudeći, još uvijek nije izmještena.

1. Konvertibilna marka koristi isti fiksni tečaj u odnosu na euro kao i njemačka marka: EUR 1 = KM 1,95583.

PRAVO

I. NAVODNE POVREDE ČLANA 6. KONVENCIJE I ČLANA 1. PROTOKOLA BR. 1

11. Aplikant se žalio da je zbog neizvršenja domaće odluke donesene u njegovu korist došlo do povrede njegovih prava iz člana 6. Konvencije i člana 1. Protokola br. 1, koji u relevantnom dijelu glase:

Član 6.

„Svako, prilikom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ... ima pravo na ...suđenje u razumnom roku....pred ...sudom...“

Član 1. Protokola br. 1

„Svaka fizička i pravna osoba ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen njegove imovine osim kada je to u javnom interesu i u skladu s uvjetima propisanim zakonom i općim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primijeni zakone koje smatra potrebnim kako bi regulirala korištenje imovine u skladu s općim interesom ili kako bi osigurala plaćanje poreza ili drugih doprinosa ili kazni.“

A. Dopuštenost

1. Prigovor vlade da je aplikacija podnesena neblagovremeno

12. Vlada je tvrdila da podnošenje aplikacije deset godina nakon donošenja odluke Doma ukazuje na veoma pasivan pristup aplikanta, usljed čega je došlo do isteka šestomjesečnog roka u smislu člana 35. stav 1. Konvencije.

13. Aplikant se nije saglasio s tim.

14. Sud ponavlja da član 35. stav 1. Konvencije propisuje da Sud može razmatrati pritužbu koja je podnesena u roku od šest mjeseci od dana konačne odluke u procesu iscrpljivanja domaćih pravnih sredstava. Kada navodna povreda predstavlja kontinuiranu situaciju protiv koje nije na raspolaganju domaći pravni lijek, poput neizvršavanja odluka Doma (vidi *Karanović protiv Bosne i Hercegovine*, br. 39462/03, tačka 19., 20.11.2007.), šestomjesečni rok počinje teći od kraja te kontinuirane situacije (vidi *Varnava i drugi protiv Turske* [VV], br. 16064/90 i 8 drugih, tačka 159, ESLJP 2009, i *Arežina protiv Bosne i Hercegovine* (odl.) [Odbor], br. 66816/09 i 13 drugih, 3.07.2012.). U predmetnom slučaju, odluka o kojoj je riječ tek treba biti izvršena.

15. Stoga se prigovor vlade odbija.

2. Ostali osnovi nedopuštenosti

16. Sud dalje navodi da aplikacija inače nije očigledno neosnovana u smislu člana 35. stav 3.(a) Konvencije, niti je nedopuštena po bilo kojem drugom osnovu. Prema tome, Sud je proglašava dopuštenom.

B. Meritum

17. Opća načela koja se odnose na neizvršavanje ili kašnjenje u izvršenju konačnih domaćih presuda utvrđena su u predmetu *Hornsby protiv Grčke* (19.03.1997., tačka 40, *Izveštaji o presudama i odlukama* 1997-II).

18. Sud je već utvrdio povrede člana 6. Konvencije i člana 1. Protokola br. 1 u odnosu na slična pitanja kao što su ona u predmetnom slučaju (vidi *Jeličić protiv Bosne i Hercegovine*, br. 41183/02, tačke 38-46 i 48-49, ESLJP 2006-XII, te *Čolić i drugi v. Bosne i Hercegovine*, br. 1218/07 i 14 drugih, tačka 15., 10.11.2009).

19. Nakon što je ispitao sve materijale koji su mu dostavljeni, Sud smatra da vlada nije iznijela bilo kakvu činjenicu ili argument koji bi ga mogli uvjeriti da donese drugačiji zaključak u predmetnom slučaju. Imajući u vidu svoju praksu o ovoj temi, te činjenicu da konačna odluka koja je razmatrana u predmetnom slučaju nije izvršena u periodu dužem od četrnaest godina, Sud smatra da je, prema tome, došlo do povrede kako člana 6. stav 1. Konvencije, tako i člana 1. Protokola br. 1.

II. PRIMJENA ČLANA 41. KONVENCIJE

20. Član 41. Konvencije propisuje:

„Ukoliko Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije ili njenih Protokola, te ukoliko zakonodavstvo visoke strane ugovornice o kojoj je riječ omogućuje samo djelomično obeštećenje, Sud će, po potrebi, odrediti pravičnu naknadu oštećenoj strani.“

A. Odšteta

21. Aplikant potražuje ukupno 1.522.143 eura (EUR) na ime materijalne štete, zbog gubitka najamnine u periodu od 169 mjeseci, kao i naknadu za korištenje igrališta za isti period. Aplikant također potražuje 200.000 eura na ime nematerijalne štete.

22. Vlada je osporila te zahtjeve kao neosnovane i postavljene u previsokom iznosu.

23. U pogledu zahtjeva za materijalnu štetu, Sud napominje da je svrha člana 41. pružanje pravične naknade oštećenoj strani ukoliko zakonodavstvo visoke ugovorne strane o kojoj je riječ omogućuje samo djelomično

obeštećenje. Kako jasno proizlazi iz činjenica predmeta, aplikant je imao mogućnost da pokrene parnični postupak u kojem je zahtijevao naknadu materijalne štete za korištenje njegove imovine, a njegovi zahtjevi su u potpunosti prihvaćeni u odnosu na period za koji su postavljeni (vidi tačku 10. ove presude). U nedostatku bilo kakvog objašnjenja od strane aplikanta, Sud ne može nagađati o razlozima zbog kojih aplikant nije ranije iskoristio tu mogućnost, ili zbog čega je njegov zahtjev vremenski ograničen. Sud stoga odbija zahtjev aplikanta za naknadu materijalne štete. Međutim, Sud prihvata da je aplikant pretrpio određenu nematerijalnu štetu koja proizlazi iz utvrđenih povreda Konvencije u ovom predmetu, a koja ne može biti u dovoljnoj mjeri nadoknađena samim utvrđenjem povrede. Vršeci procjenu na pravičnoj osnovi, kako to zahtijeva član 41. Konvencije, Sud aplikantu dosuđuje 4.000 eura na ime nematerijalne štete.

24. Nadalje, Sud ponavlja da presuda u kojoj on utvrdi povredu Konvencije ili njenih Protokola tuženoj državi nameće pravnu obavezu ne samo da isplati iznose pravične naknade dosuđene osobama o kojima je riječ, već i da odabere, pod nadzorom Komiteta ministara, generalne i/ili, ako je to primjereno, individualne mjere koje će usvojiti u svom pravnom poretku kako bi otklonila utvrđenu povredu (vidi *Apostol protiv Gruzije*, br. 40765/02, tačka 71, ESLJP 2006-XIV, i *Marčić i drugi protiv Srbije*, br. 17556/05, tačka 64., 30.10.2007.). Imajući u vidu svoje utvrđenje u predmetnom slučaju, a bez utjecaja na bilo koje druge mjere koje bi mogle biti potrebne, Sud smatra da tužena država mora odmah, i u potpunosti, osigurati izvršenje odluke od 09.05.2003. godine (vidi, *mutatis mutandis*, *Apostol*, citiran gore, tačke 72-73; *Pralica protiv Bosne i Hercegovine*, br. 38945/05, tačka 20., 27.01.2009; i *Marčić i drugi*, citiran gore, tačka 65).

B. Troškovi i izdaci

25. Aplikant također potražuje 24.609 KM (oko 12.582 eura) na ime troškova i izdataka koje je imao pred domaćim sudovima i pred ovim Sudom.

26. Vlada smatra da je taj iznos nepotkrijepljen dokazima, odnosno previsok.

27. Prema praksi Suda aplikant ima pravo na naknadu troškova i izdataka samo u mjeri u kojoj je pokazano da su oni stvarno nastali, da su bili nužni, da je njihov iznos opravdan, te da se odnose na postupak u vezi sa utvrđenom povredom Konvencije. U predmetnom slučaju, s obzirom na dokumentaciju kojom raspolaže, kao i navedene kriterije, Sud smatra opravdanim da aplikantu dosudi 500 eura.

C. Zatezna kamata

28. Sud smatra primjerenim da se zatezna kamata zasniva na graničnoj kamatnoj stopi Evropske centralne banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ NAVEDENIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO,

1. *Proglašava* aplikaciju dopuštenom;
2. *Utvrđuje* da je došlo do povrede člana 6. stav 1. Konvencije i člana 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju;
3. *Utvrđuje*
 - (a) da tužena država ima osigurati odmah, i u potpunosti, izvršenje odluke Doma od 09.05.2003. godine, te u roku od tri mjeseca aplikantu isplatiti slijedeće iznose koji će biti pretvoreni u valutu tužene države po kursu važećem na dan izmirenja:
 - (i) 4.000 EUR (četiri hiljade eura), kao i svaki porez koji se može zaračunati, na ime nematerijalne štete;
 - (ii) 500 EUR (pet stotina eura), kao i svaki porez koji se aplikantu može zaračunati, na ime troškova i izdataka;
 - (b) da će se od isteka navedenog roka od tri mjeseca do isplate obračunavati obična kamata na navedene iznose po stopi jednakoj graničnoj kamatnoj stopi Evropske centralne banke uvećanoj za tri postotna boda za period neplaćanja;
4. *Odbija* preostali dio zahtjeva aplikanta za pravičnu naknadu.

Sačinjeno na engleskom jeziku i dostavljeno u pisanoj formi dana 05.06.2018. godine, u skladu s pravilom 77. st. 2. i 3 Pravila Suda.

Andrea Tamietti
zamjenik registrara

Carlo Ranzoni
predsjednik